

SPECYFIKA ODDZIAŁYWAŃ WOBEC DZIECI Z FASD

Dzieci z FASD mogą nauczyć się wielu rzeczy, mimo trudności w ich przyswajaniu, trzeba tylko znaleźć klucz do ich umysłu, który funkcjonuje inaczej niż u ich zdrowych rówieśników. W Kanadzie wprowadzono zasadę w pracy z dziećmi z FASD: Gdy kolejny raz próbujesz nauczyć dziecko danej rzeczy, a ono wciąż nie opanowuje tej wiedzy, zastanów się jak możesz nauczyć go tego inaczej.

Edukacja i zmiana postaw rodziców i nauczycieli wobec dziecka z FASD pomaga w funkcjonowaniu zarówno choremu dziecku jak i dorosłym w pełnieniu wobec niego funkcji opiekuńczych i wychowawczych.

Ważna jest świadomość, że dziecko z FASD nie radzi sobie nie dlatego, że jest leniwe czy niegrzeczne, ale dlatego, że jego mózg jest uszkodzony i chociaż się stara, inaczej nie potrafi. Potrzebuje zatem pomocy a nie karcenia i oceny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Biuro Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom

📍 Zielona Góra, ul. Dworcowa 31/6
☎ 68 411 51 70
✉ profilaktyka@mops.zgora.pl
🌐 www.probal.zielonagora.pl

Sfinansowano w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Mieście Zielona Góra na lata 2022-2025

Źródło:

Jadczak- Szumiło T., Kałamajska - Liszcz K., Liszcz K. (2019). Jak wspomagać dziecko z FASD w edukacji, Warszawa: PARPA.

FASD

-bagaż na całe życie

Zielonogórska kampania
zaFAScynuj się
ciążą bez alkoholu

FASD - REALNE ZAGROŻENIE DLA DZIECKA

Spożywanie alkoholu w okresie ciąży i karmienia piersią naraża dziecko na FASD – poważne problemy zdrowotne, wychowawcze i edukacyjne, z którymi będzie musiało mierzyć się przez całe życie.

FASD obejmuje: uszkodzenia mózgu, wady wrodzone, niedobory wzrostu i wagi ciała, małogłowie, zaburzenia neurorozwojowe, ograniczenia sprawnościowe.

Gdy dziecko do 5 roku życia nie otrzyma właściwej diagnozy FASD i adekwatnej pomocy, zaburzenia nasilają się i pojawiają kolejne.

Świadomość przyczyn występowania FASD jest wciąż jeszcze zbyt mała i najczęściej to nie alkohol wypity w ciąży a geny, charakter, słabo funkcjonująca rodzina, złe warunki bytowe, wskazywane są jako powód trudności i problemów w funkcjonowaniu dziecka.

NIEMOWLĘTA

Opieka nad dziećmi z FASD od pierwszych dni ich życia jest bardzo trudna. Wiele z nich jest nadmiernie pobudzonych, ponieważ alkohol, na którego działanie są narażone w okresie ciąży wywołuje u nich wysoki poziom hormonów stresu adrenaliny i kortyzolu.

Dlatego noworodki z FASD bywają płaczliwe, głośne, trudno im zasnąć. Mają rozregulowany rytm głodu i sytości (źle jedzą). Są bardzo wrażliwe na różne bodźce. Mogą reagować płaczem na ostre światło, głośny dźwięk, szybki ruch, mocny zapach itp. Hormony stresu powodują, że ich ciało jest spięte, trudno je przytulić, bo nie przywierają do opiekuna. Ich rodzice czują się wyczerpani i odtrąceni.

DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM

W tym okresie dzieci z FASD mają trudności ze zrozumieniem komunikatów, problemy z wystawianiem się, nabywaniem nowych umiejętności ruchowych, zapamiętywaniem wyuczonych treści. Są nadpobudliwe (niejednokrotnie przypisuje się im ADHD), miewają nieuzasadnione napady złości. Nie boją się wysokości. Gdy się uderzą lub zranią, prawie nie odczuwają bólu. Nie uczą się na błędach. Pojawiają się u nich problemy z pamięcią, poczuciem czasu, z odróżnianiem lewej strony od prawej. Ich kłopoty mogą być związane z małym zasobem słów i wyrażaniem tego, co chcą powiedzieć.

DZIECI W WIEKU SZKOLNYM

Dla dzieci z FASD okres edukacji szkolnej jest prawdziwym wyzwaniem. Trudno im się skupić w klasie, reagują przestrachem lub pobudzeniem na nagłe bodźce np. dzwonek, gwizdek, krzyk. Nie potrafią planować i przewidywać. Łatwo się męczą, są wrażliwe na stres. Mają problemy z koncentracją, uwagą i myśleniem abstrakcyjnym (problemy z matematyką np. tabliczką mnożenia). Nie rozumieją metafor, ironizowania, dowcipów, co sprawia, że nie umieją odnaleźć się w sytuacjach społecznych. Zachowują się jak dzieci dużo młodsze, przez co „odstają” od rówieśników. Czują się nierozumiane i samotne. Są bezrefleksyjne. Nie są w stanie zatroszczyć się o siebie.

Dorośli

U osób z FASD, które w dzieciństwie nie były zdiagnozowane i objęte właściwym wsparciem, w wieku dojrzałym zaburzenia i trudności nasilają się. Mogą pojawić się zaburzenia psychiczne, problemy z nadużywaniem alkoholu i narkotyków, konflikty z prawem. Dodatkowo pojawiają się nowe problemy:

ze znalezieniem i utrzymaniem pracy, samodzielnym mieszkaniem, planowaniem i gospodarowaniem pieniędzmi, życiem seksualnym oraz wzięciem odpowiedzialności nie tylko za siebie, ale za partnera i wspólne dzieci.

Dzieci z FASD, to także dzieci matek pijących okazjonalnie

Zaburzenie FASD może wystąpić zarówno u dzieci matek, które piły alkohol sporadycznie na początku ciąży, kiedy jeszcze nie wiedziały, że spodziewają się dziecka, jak również u dzieci, których ojcowie nadużywali alkoholu, a matka wypijała alkohol jednorazowo. Negatywna ocena społeczna matek oraz ich lęk przed przyznaniem się do wypicia alkoholu w ciąży są powodem, dla którego wiele dzieci nie ma postawionej adekwatnej diagnozy, a faktyczna liczba dzieci z FASD w Polsce wydaje się być nie do oszacowania.

Czy zawsze pojawią się konsekwencje picia alkoholu w ciąży?

Rodzaje i wielkość uszkodzeń zależą od ilości alkoholu wypitego przez przyszłą matkę, częstotliwości picia, okresu ciąży, predyspozycji indywidualnych, wieku i stanu zdrowia. Ważne są również jakość i sposób odżywiania oraz występowanie dodatkowych uzależnień, szczególnie od nikotyny. Tak jak zróżnicowany mógł być sposób picia przyszłej matki, tak różny może być obraz szkód zdrowotnych i problemów opiekuńczo - wychowawczych, jakie staną się udziałem dziecka i jego opiekunów.